

Muujintii Ciise Masiix - Lambar Toddoba iyo Toban

Kicinta Lafaha Engegan: Baaq ku Socota Daahirnimo iyo limaan Wakhtiga Sugitaanka

Jeff Pippenger
2023-11-17

Lafihii enegnaa ee waddada yaal, kuwaas oo maqla “codka” kan cidlada ku qaylinaya, sidaas bay u yeelaan maxaa yeelay Gargaarihii waa yimid, isagoo rumoobiyeey ballankii Ciise ee ahaa inuu isaga soo diri doono. Niyad-jabkii ugu horreeyey ee reer Miller, reer Miller waxay garteen inay ku jireen wakhtigii dib-u-dhaca ee masaalkii bikradaha.

Kuwii niyad jabay waxay Kitaabka Quduuska ah ka arkeen in ay ku jireen wakhtigii daahitaanka, iyo in ay tahay inay samir ku sugaan dhammaystirka riyada. Caddayntii isla taas ahayd ee ku hoggaamisay inay Rabbigooda filaan sannadkii 1843, ayaa sidoo kale ku hoggaamisay inay filayaan sannadkii 1844. *Spiritual Gifts*, volume 1, 153.

Kuwa lagu tusmeeyey reer Miller waxay ku celiyaan waayo-aragnimada niyad-jabkii ugu horreeyey, oo markay sidaas sameeyaan, waa inay gartaan in iyaguna ay ku jiraan wakhtiga dib-u-dhaca ee masaalkii bikradaha. Waa keliya saamaynta Gargaaraha oo u suurto gelisa inay arkaan runtaas. Aqoonsigaas, oo uu keenay Gargaaruhu, waxaa lagu matalay wax sii sheegiddii ugu horraysay ee Yexesqeel lagu faray inuu ugu dhawaaqo dooxada lafaha engegan ee dhintay.

Markaasuu haddana igu yidhi, Lafahan wax ka sii sheeg, oo waxaad ku tidhaahdaa, Lafaha engeganow, erayga Rabbiga maqla. Sayidka Rabbiga ahu lafahan wuxuu ku leeyahay sidan: Bal eega, neef baan idin gelin doonaa, oo waad noolaan doontaan; seedo ayaan idin saari doonaa, hilibna waan idinku soo bixin doonaa, oo harag baan idinku dabooli doonaa, neefna waan idin gelin doonaa, oo waad noolaan doontaan; oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. Sidaas daraaddeed waxaan wax u sii sheegay sidii laygu amray; oo intaan wax sii sheegayay ayaa waxaa dhacay sanqadh, oo bal eeg, gariir baa dhacay, lafihiina way isu yimaadeen, laftii iyo lafteedii. Oo markaan fiiriyey, bal eeg, seedihii iyo hilibkii baa korkooda ka soo baxay, haraggiina korkooda ayuu ku daboolay; laakiinse neefu kuma jirin. *Ezekiel 37:4-8*.

“Buuqa”u wuxuu ka dhigan yahay Ruuxa Quduuska ah. Markaas ayay bikraduhu u baahan yihiin inay gartaan in ay ku jiraan wakhtiga dib-u-dhaca. Tilmaamaha Kitaabiga ah ee ku saabsan waxa kuwa niyad-jabay ay tahay inay sameeyaan marka ay gartaan inay ku jiraan wakhtiga dib-u-dhaca aad bay u badan yihiin. Yeremyaah wuxuu barayaa inaanay marna ku noqon “shirka kuwa jeesjeesa,” kaas oo farriinta Filadelfiya ku jira uu yahay sunagogga Shayddaanka. Waa inay sidoo kale kala soocaan waxa qaaliga ah iyo waxa liita. Waxa qaaliga ah marka loo eego waxa liita wuxuu leeyahay macne laba-geesood ah.

Anigu qudhayda ayaan naftayda u bartay kala-soociddan nebinnimo, markaan dabaqay riyadii William Miller. Si sax ah ayaan u qeexay in jawharaduhu yihiin runaha Erayga Ilaah, halka jawharadaha been-abuurka ahi ay yihiin caqiidooyin la kharribay. Dabadeedna waxaa la ii tilmaamay in James White isaguna uu sameeyey dabaqis riyadii William Miller ah, oo dabaqistiisana uu ku aqoonsaday jawharadaha inay yihiin dadka aaminka ah ee Ilaah, halka jawharadaha been-abuurka ahi ay yihiin kuwa beenta ku qirta runta. Markii aan baadhay wixii James White ka baray riyada, waxaan gartay in labadeenuba sax ahayn. Jawharaduhu waxay matali karaan kuwa aaminka ah ee Ilaah, halka jawharadaha been-abuurka ahi ay matali karaan kuwa aan aaminka ahayn; hase ahaatee, jawharaduhu sidoo kale waxay matali karaan runaha Erayga Ilaah, jawharadaha been-abuurka ahina waxay noqon karaan caqiidooyin been ah. James White wuxuu riyadii Miller ku dabaqay taariikhdiisii uu James White markaas ku noolaa, aniguse waxaan u wajahay riyada sidii taariikhda maalmaha ugu dambeeya. Labada dabaqis oo la isu geeyey waxay muujinayaan in dadku noqdaan waxa ay rumaystaan; oo haddii ay doortaan inay ku dhegganaadaan caqiidooyin qalloocan, waxaa daaqadda ka xaadhi doona ninkii buraashka boodhka watay, iyaga iyo caqiidooyinkii ay la xidhiidheenba. Waxaannu nahay waxaannu cunno.

Marka kuwii niyad jabay ay ogaadaan inay ku jiraan wakhtiga dib-u-dhaca, sida uu Yeremyaah sheegay, waa inay qaali ka soocaan waxa xun.

“Sidee bay ku dhacdaa in dad dagaal kula jira dowladnimada Ilaah ay hantaan xigmadda ay mararka qaarkood muujiyaan? Shayddaanka qudhiisu wuxuu wax ku bartay barxadaha jannada, wuxuuna leeyahay aqoon ku saabsan wanaagga iyo weliba sharka. Wuxuu qaaliga ku daraa wax liita, taasina waa waxa siiya awood uu ku khiyaaneeyo. Laakiin maxaa yeelay Shayddaanku wuxuu isku huwiyey dhar dhalaal jannadeed leh, miyaynu u aqbalnaa sida malaa’igtii iftiinka? Tijaabiyuhu wuxuu leeyahay wakiillo, oo loo tababaray sida hababkiisa, laguna hanuuniyey ruuxiisa, kuna habboon shaqadiisa. Miyaynu la shaqaynaa iyaga? Miyaynu u aqbalnaa shuqullada wakiilladiisa inay lagama maarmaan u yihiin helidda waxbarasho?” Ministry of Healing, 440.

Qaali iyo wax xun waxay ka dhigan yihiin runta iyo qaladka. Waxay kaloo ka dhigan yihiin laba nooc oo dad ah.

“Habase yeeshee aasaaska Ilaah wuu taagan yahay isagoo sugan, oo leh shaabaddan, Rabbigu waa garanayaa kuwa Isaga leh. Oo weliba, Mid kasta oo magaca Masiixa ku magacaabaa ha ka tago xumaanta. Laakiin guri weyn dhexdiisa kuma jiraan weelal dahab iyo lacag ah oo keliya, laakiin sidoo kale kuwo qori iyo dhoobo ah; qaarna sharaf bay u yihiin, qaarna sharafdarro.’ ‘Guriga weyn’ wuxuu matalaa Kaniisadda. Kaniisadda dhexdeeda waxaa laga heli doonaa kuwa xun iyo kuwa qiimaha lehba. Shabagga badda lagu tuuray wuxuu soo ururiyaa kuwa wanaagsan iyo kuwa xunba.” Review and Herald, February 5, 1901.

Yeremyaah waxaa lagu amray in haddii uu soo noqonayo, uu u baahan yahay inuu ka sooco bikradaha nacasyada ah, waana inuu sidoo kale ka soocnaadaa waxbarista qaldan ee bikradaha nacasyada ah. Boqolka iyo afartan iyo afarta kun waa kuwa soo gala midnimo kaamil ah. Yeremyaah wuxuu matalayaa hawsha ay tahay inay gutaan kuwa loogu yeedhay in lagu shaabadeeyo farriinta labaad ee afarta dabaylood ee Yexesqeel, haddii ay doonayaan inay noqdaan

“afka” Ilaah marka riyadu hadasho. Riyadu waxay ku hadashay taariikhdiisii Milleriinta markii xukunku yimid, waxayna ku hadashaa taariikhda boqolka iyo afartan iyo afarta kun marka bahalka dhulku hadlo, oo xukunka hoogga saddexaad yimaado. Markaas kuwa gutay hawsha uu Yeremyaah tilmaamay ayaa kor loo qaadaa iyagoo ah waardiyayaasha Ilaah.

Markuu Rabbigu soo diro Gargaariyaha si uu niyad-jabayaasha uga toosiyo dhimashadooda, wuxuu tilmaamaa hawl daahirin ah oo ay tahay inay gutaan haddii ay doonayaan inay noqdaan afhaeennihiisa xilliga qalalaasaha sharciga Axadda. Ishacyaahna wuu waafaqsan yahay taladii Yeremyaah.

Sidee bay u qurux badan yihiin buuraha dushooda cagihii kii war wanaagsan keena, kii nabadda faafiya; kii war wanaagsan oo kheyd ah keena, kii badbaadada faafiya; kii Siyoon ku yidhaahda, Ilaahaagu waa taliyaha! Waardiyayaashaadu cod bay kor u qaadi doonaan; codkoodana way isla heesi doonaan; waayo, indhahooda ayay isku arki doonaan, markii Rabbigu Siyoon soo celin doono. Farxad ku dilaaca, wada heesa, dumooyinka Yerusaleemow; waayo, Rabbigu dadkiisii wuu qalbi qaboojiyey, Yerusaleemna wuu soo furtay. Ishacyaah 52:7–9.

Kuwa “kuwa keena war wanaagsan” oo “naadiya nabadda iyo badbaadada” waxay “codkooda kor ugu qaadaan wadajir,” waayo “indho bay isu eegi doonaan.”

“Qaar kale oo tiro yar ah ayaa la i tusay iyagoo saamayntooda ku daraya kuwii aan soo sheegay, oo iyagoo wada jira waxay sameeyaan intii karaankooda ah si ay jidhka uga leexiyaan oo ay jahawareer u keenaan; saamayntooduna waxay runta Ilaah ku riddaa sumcad xumo. Ciise iyo malaa’igta quduuska ah waxay kor u soo ururinayaan oo mideynayaan dadka Ilaah iimaan keliya, si ay kulligood hal maskax iyo hal garasho u yeeshaan. Oo intay iyagu ku soo wada ururinayaan midnimada iimaanka, si ay indho isku mid ah ugu arkaan runnahan culus oo muhiimka ah ee wakhtigan, Shaydaanku wuxuu ka shaqaynayaa inuu ka hor yimaado horukacooda. Ciise wuxuu ku shaqeeyaa qalabkiisa si uu u soo ururiyo oo u mideeyo. Shaydaankuna wuxuu ku shaqeeyaa qalabkiisa si uu u kala firdhiyo oo u kala qaybiyo. ‘Waayo, bal eeg, waan amri doonaa, oo waxaan guriga reer binu Israa’iil ku kala haadin doonaa quruumaha oo dhan dhexdooda, sida hadhuudhka shaandho loogu kala haadiyo, hase ahaatee xabbaddu tan ugu yar dhulka ku dhici mayso.’”

“Ilaah haddaba waa tijaabinayaa oo caddaynayaa dadkiisa. Dabeecad baa la kobcinayaa. Malaa’igtu waxay miisaamayaan qiimaha anshaxa, oo waxay si daacad ah u diiwaangelinayaan falimaha oo dhan ee carruurta dadka. Kuwa Ilaah sheegta inay dadkiisa yihiin waxaa ku jira qalbiyo kharriban; hase yeeshee waa la tijaabin doonaa oo la caddayn doonaa. Ilaaha akhriya qalbiyada dadka oo dhan wuxuu iftiimin doonaa waxyaalaha qarsoon ee gudcurka ah, meelaha inta badan looga shaki yar yahay, si caqabadaha turunturoodka ah ee hor istaagay horumarka runta loo qaado, oo Ilaah u helo dad nadiif ah oo quduus ah oo ku dhawaaqa qaynuunnadiisa iyo xukumadiisa.

“Kabtanku badbaadadeenna ayaa dadkiisa tallaabo tallaabo u hoggaamiya, isaga oo daahirinaya oo u diyaarinaya in la beddelo, kana taga gadaal kuwa u janjeedha inay jidhka ka go’aan, kuwa aan doonayn in la hoggaamiyo, oo ku qanacsan xaqnimadooda. ‘Haddaba haddii

nuurka kugu jiraa gudcur yahay, gudcurkaasu sidee u weyn yahay!’ Ma jiro khiyaano ka weyn oo maskaxda aadanaha marin habaabin karta tan dadka ku hoggaamisa inay ku sii jiraan ruux isku-kalsoon ah, oo ay rumaystaan inay sax yihiin oo nuurka ku jiraan, iyaga oo ka sii fogaanaya dadka Ilaah, halka nuurka ay qaaliga u haystaan uu gudcur yahay.” Testimonies, volume 1, 332, 333.

Oraahda “keena war wanaagsan” laba jeer baa lagu celceliyey qaybta Ishacyaah si loo aqoonsado taariikhda Qaylada Saqda Dhexe, sida ay sidoo kale sameeyaan aayadaha horseda sifaynta Ishacyaah ee midnimada la gaadho marka waxa qaaliga ah laga sooco waxa xun.

Toos, toos; xooggaaga gasho, Siyoonay; huwso dharkaaga quruxda badan, Yerusaaalemay, magaalada quduuska ah; waayo hadda ka dib kuwa aan gudnayn iyo kuwa nijaasta ah mar dambe kuuma soo geli doonaan. Boodhka iska jaf; kac, oo fadhiiso, Yerusaaalemay; iska fur silsiladaha qoortaada, gabadha maxaabiista ah ee Siyoon. Ishacyaah 52:1, 2.

Yeremyaah wuxuu matalaa kuwa ku jira niyad-jabkii ugu horreeyey, oo garanaya inay ku jiraan wakhtiga dib-u-dhaca. Ishacyaah wuxuu isla dadkaas ku amrayaa inay “toosaan, toosaan.” Way toosaan, ugu dambayntiina waxay gaadhaan heer aan mar dambe kaniisadda Ilaah ku jiri doonin mid aan gudnayn iyo mid nijaas ah, waayo waxay dhammaystiri doonaan hawshii kala-soocidda waxa qaaliga ah iyo waxa xun. “Rabbigu wuxuu doonayaa in kaniisaddiisa la daahiriyo, ka hor intuu xukunnadiisu si ka sii muuqata ugu soo degin dunida.”

“Waxaynu si degdeg ah ugu dhowaanaynaa gabagabada taariikhda dhulkan. Dhammaadku aad buu u dhow yahay, kana sii dhow yahay sida ay dad badani u malaynayaan, waxaana igu culus inaan dadkeenna ku booriyo baahida loo qabo inay si daacad ah Rabbiga u doondoonaan. Kuwo badani way hurdaan, maxaase la odhan karaa si looga kiciyo hurdohooda jidh ahaaneed? Rabbigu wuxuu doonayaa in kiniisaddiisu daahir noqoto, ka hor intaan xukummadiisu si ka sii muuqata ugu dhicin dunida.”

“Yaa adkaysan kara maalinta imaatinkiisa? Oo yaa istaagi kara marka uu muuqdo? Waayo, isagu wuxuu la mid yahay dabka safeeyaha, iyo saabuunta dhar-dhaqaha; oo wuxuu u fadhiisan doonaa sida safeeye iyo daahiriye lacagta; oo wuxuu daahirin doonaa wiilasha Laawi, oo wuxuu u safeeyn doonaa sida dahab iyo lacag, si ay Rabbiga ugu bixiyaan qurbaan xaqnimo ku jiro.”

“Masiixu wuxuu ka faydi doonaa dabool kasta oo is-yeelyeel ah. Isku-darka runta iyo waxa been-abuurka ah midna ma khiyaanayn karo isaga. ‘Isagu wuxuu la mid yahay dabka dahablaha wax ku safeeyo,’ isagoo kala soocaya waxa qaaliga ah iyo waxa liita, qashinka birta ah iyo dahabka.”

“Sida reer Laawi, dadka Ilaah doortay isagaa u soocay shuqulkiisa gaarka ah. Masiixi kasta oo run ah wuxuu sitaa aqoonsiga wadaadnimada. Waxaa lagu sharfay masuuliyadda quduuska ah ee ah inuu dunida u matalo dabeecadda Aabbihiisa jannada ku jira. Waa inuu si wanaagsan u dhegaystaa erayadan, ‘Haddaba kaamil ahaada, sida Aabbihiinna jannada ku jira uu kaamil u yahay.’

“Laakiinse kuwiinna magaca kayga ka cabsada waxaa u soo bixi doona Qorraxda Xaqnimada iyadoo baalasheeda ku sidata bogsiin; idinkuna waad bixi doontaan, oo waxaadna u kori doontaan sida weylo xerada lagu naaxiyo. Oo waxaad ku tuman doontaan kuwa sharka leh; waayo, maalinta aan waxan sameeyo, waxay dambas ku ahaan doonaan cagihinna hoostooda, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay.

“Xusuusta sharciga addoonkaygii Muuse, oo aan isaga ugu amray Xoreeb reer binu Israa’iil oo dhan, isaga oo wata qaynuunnada iyo xukummada. Bal eega, waxaan idiin soo dirayaa nebi Eliyaah ka hor imanashada maalinta weyn oo cabsida leh ee Rabbiga; oo isagu qalbiga aabbayaasha ayuu u jeedin doonaa carruurta, qalbigana carruurta wuxuu u jeedin doonaa aabbayaashood, si aanan u iman oo aan dhulka habaar ugu dhufan.” Review and Herald, November 8, 1906.

Kuwa ku dheggaan caqiidooyin been ah ayaa lagu kala sooci doonaa taariikhda ka bilaabmaysa “codka” ka qaylinaya cidlada. Kuwa diida inay oggolaadaan awoodda abuurta ee Ilaah inay soo saarto waayo-aragnimo shakhsiyeed oo quduus laga dhigay, ayaa laga sooci doonaa “dahabka” taariikhda ka bilaabmaysa “codka” ka qaylinaya cidlada. Waxay ahaan doonaan La’odikiya, isla barta ay La’odikiya uga gudubto Filadelfiya.

Shaqada kala saaridda waxa qaaliga ah iyo waxa liita ku dhowaad gebi ahaanteed waa shaqada rasuulka axdiga ee si kedis ah u yimaada inuu daahiro wiilasha Laawi, laakiin waa in aynu ka qaybqaadannaa.

Sidaas daraaddeed, gacaliyayaashaydow, sidaad had iyo goor u addeecdeen, oo aan ahayn oo keliya markaan idin dhex joogay, laakiinse haatan aad uga sii badan markaan idinka maqanahay, badbaadadiinna ku shaqeeya cabsi iyo gariir. Waayo, waa Ilaah kan idinku dhex shaqeeya doonista iyo faliddaba, sida raallinimadiisa wanaagsan tahay. Wax walba sameeya gunuunac iyo muran la'aan, si aad u ahaataan kuwo aan eed lahayn oo aan waxyeello lahayn, carruurta Ilaah oo aan canaan lahayn, idinkoo ku dhex jira quruun qalloocan oo guracan, kuwaas dhexdooda aad dunida uga ifaysaan sida iftiinno. Filiboy 2:12–15.

Yeremyaah waxaa loo sheegay inuu ka sooco waxa qaaliga ah waxa xun, haddii uu doonayo inuu noqdo afhayeenka Ilaah ee xukunka imanaya. Xaqiiqda ah in Yeremyaah uu maqlayay talada Ilaah ee isaga loo jeedinayo, waxay muujinaysay in joogitaanka Gargaareha uu horeba u diyaar ahaa haddii uu doorto inuu hawsha qabto.

“Hawsha helidda badbaadadu waa mid iskaashi ah, hawl wadajir loo fuliyo. Waa inuu jiraa wada-shaqayn ka dhexaysa Ilaah iyo dembiilaha toobadkeena. Tani waa lagama maarmaan si mabaadi’da qumman loogu sameeyo dabeecadda. Dadku waa inuu dadaal daacad ah sameeyo si uu uga adkaado waxa ka horjoogsanaya inuu gaadho kaamilnimo. Habase yeeshee, guushu gebi ahaanba waxay ku xidhan tahay Ilaah. Dadaalka aadanaha keligiis kuma filna. La’aanta gargaarka awoodda rabbaaniga ah waxba ma tarto. Ilaah waa shaqeeyaa, dadkuna waa shaqeeyaa. Iska-caabbinta jirraabaaddu waa inay ka timaaddaa dadka, kaas oo ay tahay inuu xooggiisa ka soo qaato Ilaah. Dhinac waxaa yaal xigmad aan dhammaad lahayn, naxariis, iyo awood; dhinaca kalena, itaaldarro, dembi badnaan, iyo tabardarro buuxda.”

“Ilaah wuxuu doonayaa in aynu yeelanno xukunka nafteena. Laakiin nama caawin karo annaga la’aanteed oggolaanshaheenna iyo wada-shaqaynteenaa. Ruuxa rabbaaniga ahi wuxuu ku shaqeeyaa awoodaha iyo kartida dadka la siiyey. Nafteenna ahaan ma awoodno in aynu u waafajino qasdiyada, damacyada, iyo janjeerada doonista Ilaah; laakiin haddii aynu ‘doonaynno in nala yeelsiiyo doonid,’ Badbaadiyuhu taas ayuu innaga inoo dhammayn doonaa, isagoo ‘dumaya mala-awaallada, iyo wax kasta oo sarraysa oo isa sarraysiia aqoonta Ilaah ka gees ah, oo fikir kasta maxbuus uga dhigaya addeecidda Masiixa.’ 2 Korintos 10:5.” Falimaha Rasuullada, 482.

Saddexda maalmood badhkii ee Muujintii kow iyo tobnaad, marka lafaha engegan ay waddada ku dhinteen, waa astaan “lamadegaan” ah, “lamadegaankuna” wuxuu metelaa “toddobada goor” ee Laawiyyintii lix iyo labaatanaad. Dhamaadka kala firdhinta saddexdaas maalmood iyo badhka ah, kuwa loogu yeedhay inay ka mid noqdaan boqol iyo afartan iyo afarta kun waa inay “toosaan” oo “boodhka iska jafaan.” Sister White waxay tidhaahdaa, “Rabbigu wuxuu jeclaan lahaa in kaniisaddiisu daahir noqoto ka hor inta aan xukumadiisu si ka sii muuqata ugu soo degin dunida.”

Iyadoo la xiriirinayo “kaniisad la nadiifiyey,” waxay tixraacaysaa geeddi-socodka kala-soocidda ee Yeremyaah kaas oo ka saara “waxa qaaliga ah waxa xun.” Waxay sidoo kale ku xidhaa Malaakii cutubka saddexaad, halkaas oo rasuul jidka u sii diyaariyo Rasuulka axdiga. Rasuulka jidka sii diyaariya waa “codka cidlada ka qaylinaya” ee Ishacyaah. Rasuulka axdigu waa Masiixa, oo isu diyaarinaya inuu axdi la galo boqol iyo afartan iyo afar kun, kuwaas oo “sida” “reer Laawi,” “uu isaga qudhiisu gooni ugu soocay shuqulkiisa gaarka ah.” Dabadeedna waxay ku aqoonsataa inay yihiin wadaaddo, waxayna soo xigataa Ciise oo leh, “Haddaba kaamil ahaada, sida Aabbihiinna jannada ku jiraa u kaamil yahay.”

Waxaa jirta geeddi-socod daahirineed oo lagu calaamadeeyo dhammaadka muddada dib-u-dhaca, waayo Rabbigu wuxuu leeyahay hawl gaar ah oo ay boqol iyo afartan iyo afar kun ay tahay inay gutaan, oo wuxuu yeelan doonaa kaniisad la daahiriyeey ka hor intaan “xukumadiisu si ka sii muuqata ugu soo degin dunida.” Xukumadiisu mar hore ayay dunida ku jiraan, hase ahaatee marka sharciga Axadda yimaado, “xukunnada halaagga ah ee Ilaah” ayaa bilaaba inay soo dhacaan.

Xukunnadaasu waa “wakhti naxariis u ah kuwa aan weligood runta garan.” Laakiin xukunnadaas wax naxariis ah kuma leh kuwa aan doonayn inay galaan habka daahirinta ee lagama maarmaanka ah. “Xukunnada,” kuwaas oo “si ka sii muuqata u dhacaya,” waxay tilmaamayaan xukunno calaamado ah. Waxay matalaan calaamad, oo Ruuxa Quduuska ahna wuxuu adeegsadaa qalalaasaha iyo jahawareerka ay xukunnadaasu keenaan si uu u muujiyo kala sooc u dhexeeya kuwa xajiya “maalinta nasashada ee been-abuurka ah” iyo kuwa “si damiir leh u xajiya Sabtida Rabbiga,” waayo tani waa jidka keliya ee “dunida loogu digi karo.” Xukunnada ah calaamadaha waa asalka muuqaalka ah ee Ruuxa Quduuska ahi u adeegsado inuu ku hago carruurta Ilaah ee weli Baabuloon ku jira inay gartaan calanka kuwa boqol iyo afartan iyo afarta kun.

Laakiin Walaasha White si fudud uguma ay tixraacayso Malaakii cutubka saddexaad oo keliya; waxay kaloo ku dartaa aayadaha gunaanadka ee kitaabka Malaakii cutubka afraad, waxayna mar

kale tixraacaysaa “codka” loo baahnaa inuu jidka u diyaariyo rasuulka axdiga. Aayadahaas gunaanadka ahi kama hadlayaan diyaarinta rasuulka axdiga; waxay ka hadlayaan xusuusashada sharciga Muuse, iyo jeedinta qalbiyada aabbayaasha xagga carruurta iyo iyaguna xagga aabbayaashood. “Codku” marka hore wuxuu u diyaariyaa Masiixa, isagoo ah rasuulka axdiga, inuu si kedis ah ugu yimaado macbudkiisa oo uu daahiriyo dadkiisa niyad-jabsan ee la toosiyey, si ay u gutaan shaqada calanka. Dabadeed Malaakii wuxuu ka hadlayaa dhinac kale oo ka mid ah shaqada “codka.”

Isagu “qalbiga aabbayaasha ayuu u jeedin doonaa carruurta, qalbigana carruurta ayuu u jeedin doonaa aabbayaashood,” oo wuxuu shaqadan ku samayn doonaa iyadoo la xidhiidha sharcigii lagu bixiyey Horeeb. Eliyaah, oo isaguna ah “codkii” Ishacyaah, wuxuu aqoonsan doonaa dembiyada dadka Ilaah. Tani waa qayb ka mid ah habka daahirinta. Waxaa jira hal qeexid oo keliya oo dembi ah, taasuna waa ku xadgudubka sharcigii lagu bixiyey Horeeb. Yooxanaa Baabtiisaha wuxuu ahaa Eliyaah, shaqadiisuna waxay ku jirtay isla qodobkaas.

Maalmahaas waxaa yimid Yooxanaa Baabtiisaha, isagoo ku wacdiyaya cidlada Yahuudiya, oo leh, Toobad keena, waayo, boqortooyadii jannadu waa dhow dahay. Waayo, kanu waa kii nebigii Isxaaqyaah laga sheegay, isagoo leh, Waa codka kan cidlada kaga qaylinaya, Jidka Rabbiga hagaajiya, waddooyinkiisana toosiya. Oo isla Yooxanaa wuxuu qabay dhar ka samaysan dhogorta geela, iyo suun harag ah oo dhexda ugu xidhnaa; cuntadiisuna waxay ahayd ayax iyo malab duurjoog ah. Markaasaa Yerusaaalem, iyo Yahuudiya oo dhan, iyo dalka ku wareegsan Webi Urdun oo dhan u baxeen xaggiisa, oo isaga ayaa Webi Urdun ku baabtiisay, iyagoo dembiyadooda qiranaya. Laakiin markuu arkay Farrisiin iyo Sadduukiyiin badan oo u imanaya baabtiiskiisa, wuxuu ku yidhi, Dhal abeesooyin ahayow, yaa idinkaga digay inaad ka carartaan cadhada iman doonta?

Sidaa darteed midho istaahila toobadkeen keena; hana ku fikirina inaad naftiinna ku tidhaahdaan, Ibraahim baa noo ah aabbahayaga; waayo, waxaan idinku leeyahay, Ilaah wuu awoodaa inuu dhagaxyadan carruur uga kiciyo Ibraahim. Haddaba faaskuna mar hore ayaa xididka geedaha la saaray; sidaas daraaddeed geed kasta oo aan midho wanaagsan dhalin waa la jaraa oo dabkaa lagu tuuraa. Anigu waxaan idinku baabtiisaa biyo xagga toobadda; laakiin kan iga dambeeya ayaa iga xoog weyn, oo aanan istaahilin inaan kabiihiisa qaado; isagu wuxuu idinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab; fargeetadiisiina gacantiisay ku jirtaa, oo wuxuu si buuxda u nadiifin doonaa meeshii hadhuudhkiisa lagu tumay, sarreenkiisana bakhaarka ayuu ku ururin doonaa; laakiin buunshaha wuxuu ku gubi doonaa dab aan la demin karin. Matayos 3:1–12.

Yooxanaa Baabtiisaha wuxuu yimid “lamadegaanka” saddexda maalmood iyo badhka ah ee Muujintii kow iyo tobnaad, waayo nebiyada oo dhammu waxay ka sii hadlaan maalmaha ugu dambeeya in ka badan maalmahii ay ku noolaayeen. Wuxuu keenay farriin ah in dembiga laga toobad keeno, waayo boqortooyadii jannadu way dhawaatay, sida Muujintii Ciise Masiixna loo furo marka “wakhtigu dhow yahay.” Yooxanaa Baabtiisaha wuxuu tusaale u yahay shaqada “codka,” maxaa yeelay sida Ciise sheegay, isaguna wuxuu ahaa Eliyaahii iman lahaa.

Waayo, nebiyadii oo dhammu iyo sharciguba waxay sii sheegeen ilaa Yooxanaa. Oo haddii aad aqbali doontaan, kanu waa Eliyaas kii imanayey. Kii dhego uu wax ku maqlo leh, ha maqlo. Matayos 11:13–15.

Ciise wuxuu caddeynayaa in aqoonsiga nebiyadeed ee Yooxanaa Baabtiisaha uu ahaa imtixaan. Wuxuu si toos ah u leeyahay, “haddii aad aqbali doontaan”. Dabadeed Ciise wuxuu xertiisii ku dhiirrigelinayaa inay aqbalaan isagoo leh, “Kii dhego uu wax ku maqlo leh, ha maqlo.” Ha maqlo maxay? Ha maqlo codka cidda ah ee imanaya cidladii ugu dambaysay ee Kitaabka, oo jidka u sii diyaarinaya malaa’igta axdiga si ay u diyaariso boqol iyo afar iyo afartan kun inay qabtaan hawl gaar ah inta lagu jiro wakhtiga xukunnada calaamadaysan ee Ilaah.

Yooxanaa wuxuu xidhnaa “dhar ka samaysan timo geel, iyo suun harag ah oo dhexda kaga xidhnaa; cuntadiisuna waxay ahayd ayax iyo malab duurjoog ah.” “Cuntadiisu” waxay ahayd farriinta Islaamka, waayo erayga “ayax” wuxuu u taagan yahay Islaamka, malabkuna waa ereyga Ilaah, kaas oo afkiisa ku macaanaa. Farriinta macaan ee uu cunay waxay ku saabsnayd “dameerkii” Carbeed ee “duurjoogta ahaa,” kaas oo ah astaantii ugu horraysay ee Islaamka ee Qorniinka ku jirta. Farriinta macaan ee ku saabsan dameerka Carbeed ee duurjoogta ah ee Islaamka, kaas oo sidoo kale uu matalo “ayax,” ayaa sidoo kale lagu tolay dharkiisa, waayo geelu waa astaan kale oo Islaamka ah. Ma aha qalloocin ereyga “ayax” in loo adeegsado astaan Islaamka, xataa haddii cuntada Yooxanaa cunay ay tilmaamaysay geedka ayaxa, ee aanay tilmaamayn cayayaanka. Erayga “ayax” waa astaan Islaamka ah, oo Yooxanaa ma uu metelayn cunista cunto jireed oo kasta; cuntadiisu waxay ahayd astaan u ah farriintii nebiyadeed ee uu cunay.

Suunkiisu wuxuu ahaa “wax sii sheegidda” lagu matalay Xabaquuq. Wax sii sheegiddaasu waxay isu keentaa niyad-jabkii ugu horreeyey, wakhtigii dib-u-dhaca ee bikradaha, iyo aasaaska Adventism-ka sida loogu muujiyey jaantusyadii quduuska ahaa. Xabaquuq wuxuu ahaa suunka wax sii sheegidda ee isku xidhay xaqiiqooyinkaas oo dhan.

Maxaa yeelay, muujintadu weli waxay u taal wakhti la gooyay; laakiin dhammaadka ayay hadli doontaa, mana ay been sheegi doonto: in kastoo ay raagto, sug iyada; waayo, hubaal way iman doontaa, mana ay daahi doonto. Bal eeg, naftiisa kii kor isu qaadaa kuma qummana isaga gudhihiisa; laakiin kan xaq ahu rumaysadkiisa ayuu ku noolaan doonaa. Xabaquuq 2:3, 4.

Farriinta nebinnimada ee sidii suun isugu xidhay farriimaha ka kooban digniinta “codka,” waa masaalka bikradaha marka lala xidhiidhiyo araggii dib u dhacay, hase ahaatee hadli lahaa. Aragga Qaylada Saqda Dhexe wuxuu kala soocaa kuwa xunxun, kuwaas oo “naftoodu kor isu qaadday,” iyo kuwa qaaliga ah, kuwaas oo rumaysad lagu xaq ka dhigay. Xaq ka dhigista rumaysadka ku timaadda waa suunka uu “codku” xidhan yahay.

Oo xaqnimaduna waxay ahaan doontaa suunka dhexdiisa, aaminimaduna suunka miskihiisa. Ishacyaah 11:5.

Markii ay timid “codka cidlada kaga qaylinaya” ee niyad-jabka, ka dib niyad-jabkii Luulyo 18, 2020, farriintiisu waxay ahayd isla farriintii ay ahayd tan iyo Sebtembar 11, 2001. Farriintaas ka timaadda Eliiyaah ee iman doona, kuna socota lafaha qalalan ee dhintay oo sugaya iyagoo niyad-jabsan, waa in Islaamku yahay “xukunnada calaamadaha ah,” kuwaas oo siinaya asalka ay

carruurta kale ee Ilaah ee Baabuloon ku bartaan xaqnimada.

Jidka kuwa xaqa ahi waa toosnaan; adigu, ka ugu qummanow, waxaad miisaantaa jidka kuwa xaqa ah. Hubaal, jidka xukummadaada, Rabbiyow, ayaannu kugu sugaynay; naftayadu waxay u hanqal taagtaa magacaaga iyo xusuustaada. Naftayda ayaan habeenkii kugu doondoonyay; hubaal, ruuxayga igu dhex jira ayaan aroor hore kugu raadin doonaa; waayo, markii xukummadaadu dhulka yaallaan, dadka dunida degganu waxay baran doonaan xaqnimada. Ishacyaah 26:7–9.

Yooxanaa Baabtiisaha, kii Eliiyaahii iman lahaa ahaa, waa “codka” ku jira “lamadegaanka” saddexda maalmood iyo badhka ah ee Muujintii cutubka kow iyo tobnaad. Hawshiisu waxa ku jira inuu aqoonsado jiilka afraad oo ugu dambeeya ee Adventism-ka, kuwaas oo nafahoodu kor loo qaaday oo ku kalsoon dhaxalka ruuxiga ah ee awowayaashood, hase ahaatee dareemaya in cadhada Ilaah ay soo dhowdahay. Iyagu waa jiilka afraad, waayo waxay si buuxda ugu muuqdeen jiil si toos ah uga soo horjeeda Masiixa. Iyagu waa jiilka jilbiska, laakiinse weli waxay ku tilmaamaan aabbahood Ibraahim, si ay ugu doodaan inay dhab ahaan yihiin jiilka Wanka. Jiilka Wanku waa jiilka la doortay ee Butros, waana kuwa raaca Wanka meel kastoo uu tago.

Yooxanaa si cad buu u soo bandhigay dembiyadii kuwii u yimid inay maqlaan farriintiisa, waayo way toobadkeeneen oo waa la baabtiisay. Wuxuu kaloo ogeysiisay in Mid isaga ka daba iman doona jiro, kaas oo si dhamaystiran u sifayn doona meeshiisa wax lagu tumo. Qofkaasu waa rasuulkii axdiga; isagu waa “ninka burushka boodhka,” kaas oo daaqadda ka xaaqaya lacagaha iyo jawharadaha been-abuurka ah oo soo celinaya jawharadihii asalka ahaa, kuwaas oo markaas toban laab uga sii dhalaalaya sidii ay ahaayeen markii William Miller malaa’igahu ku hoggaamiyeen hawshii ururinta jawharadihii asalka ahaa ee dhaqdhaqaaqii malaa’igta kowaad.

Yooxanaa Baabtiisaha wuxuu si toos ah u cambaareeyey kalsoonidii Adventistaha La’odikiyaanka ee ay ku qabeen aabbahood Ibraahim; waayo Eliyaah kan imanaya waxaa loo diray inuu qalbiyada aabbayaasha u soo jeediyo carruurta, kuwa carruurtana u soo jeediyo aabbayaasha. Mabda’a adeegsiga kitaabiga ah ee kii ugu horreeyey iyo kii ugu dambeeyey ayaa shaqadaas ku matalan, hase yeeshee sidoo kale waxaa ku jira daawada kuwa isku hela xaalad kala firidhsan, ku sugan dhulka cadowga, oo ku dhintay cidlada. Waa inay gartaan dembiyadooda, iyo dembiyadii aabbayaashood, oo ay toobad keenaan. Iyagoo la socda qirashada dembiyadooda iyo dembiyada aabbayaasha, waa inay sidoo kale qirtaan inaanay Rabbiga la socon intii lagu jiray muddadii cidlada ee saddexda maalmood iyo badhka. Weliba, waa inay qirtaan inaan Ilaah la socon iyaga intii lagu jiray taariikhdaas.

Kuwa idinka hadhayna waxay ku baabba’i doonaan xumaantooda iyagoo jooga dalalka cadaawayaashooda; oo weliba xumaatooyinkii awowayaashood ayay iyaga la jir ahaan ugu baabba’i doonaan. Haddii ay qirtaan xumaantooda, iyo xumaatooyinkii awowayaashood, iyo xadgudubkoodii ay igu xadgudbeen, iyo weliba inay igu socdeen si iga gees ah; iyo inaan aniguna iyaga ugu socday si ka gees ah, oo aan geeyey dalkii cadaawayaashooda; haddaba haddii qalbiyadooda aan gudnayn la is-hoosaysiiyo, oo markaasay aqbalaan ciqaabta xumaantooda: markaasaan soo xusuusan doonaa axdigaygii Yacquub, oo weliba axdigaygii Isxaaq, oo weliba axdigaygii Ibraahim baan soo xusuusan doonaa; oo dhulkana waan soo

xusuusan doonaa. Laawiyiintii 26:39–42.

Inkaartu wuxuu ahaa maxaa yeelay ma ay xusuusan sabtiyadii dalka.

Yooxanaa Baabtiisaha, kan Eliyaas kii iman lahaa ahaa, wuxuu astaan u ahaa “codka” cidlada ku jira ee saddexda maalmood iyo badhka ah ee Muujintii kow iyo tobnaad. Isagu wuxuu lafihii engegnaa ee dhintay ku amri lahaa inay “xusuustaan” sharcigii Muuse ee Xoreeb; oo haddii ay sidaas yeelaanna, markaas rasuulka axdigu wuxuu “xusuusan” lahaa axdigii awowayaashood. Laakiin taas waxay ku iman lahayd oo keliya haddii ay qirteen dembiyadooda, dembiyadii awowayaashood, iyo—taasoo ka sii is-hoosaysiin badnayd—waxaa la gudboonayd inay si cad u magacaabaan xadgudubiyadii ay Ilaah “ku xadgudbeen.”

Waxa kale oo ay u baahnaan lahaayeen inay qirtaan inay Ilaah kula socdeen si “ka gees ah,” iyo in Ilaah isna ula socday iyaga si “ka gees ah.”

Waxa kale oo ay u baahnaan lahaayeen inay garwaaqsadaan in iyagu ahaayeen lafihii qalalay ee meydka ahaa ee yaallay jidka ku qoran Muujintii kow iyo tobnaad, waayo waxay khasab ku ahaan lahayd inay qirtaan in Ilaah iyaga keenay dalkii cadowga, oo dalka cadowguna waa dhimasho.

Sida uu Yooxanaa Baabtiisaha sheegay, waxay kaloo u baahnaan lahaayeen inay ka jawaabaan su’aasha ah codka ka dhex qaylinaya “cidlada” uu yahay kuma, waayo Yooxanaa wuxuu weyddiiyey, “Yaa idiin digay inaad ka carartaan cadhada iman doonta?”

Waxaannu mowduucyadan sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

Wadaadka Ilaah waxaa lagu amray: “Kor u qayli, hana iscelin, codkaagana sida buun u qaad, oo dadkayga tus xadgudubkooda, reer Yacquubna dembiyadooda.” Rabbigu dadkan wuxuu ka leeyahay: “Maalin kasta way i doondoonaan, oo waxay ku farxaan inay ogaadaan jidadkayga, sidii quruun caddaalad samaysay.” Halkan waxaa jooga dad is-khiyaaneeya, is-caddeeya, oo is-raalli ka ah, wadaadkana waxaa lagu amray inuu kor u qayliyo oo uu tuso xadgudubiyadooda. Qarni walba shaqadan waxaa loo qabtay dadkii Ilaah, iminkana waxaa loo baahan yahay si ka sii badan weligii hore. Markhaatifurrada, mugga 5, 299.